

قرائتی بر مانیفست گام دوم انقلاب اسلامی و بازتاب آن بر نقش ناجا در بازساخت سبک زندگی اسلامی - ایرانی مریم رحمانی^۱ و محمدتقی حیدری^۲ و خدیجه حیدری^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۰۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۰۸

چکیده: از جمله مسائل نوپدید انقلاب اسلامی در مسیر مهندسی اجتماعی اسلامی - ایرانی، موضوع سبک زندگی است که البته از جمله مسائل نوپدید تمدن غربی نیز هست. مطرح شدن این مسئله توسط مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم نشان‌دهنده ضرورت ترویج سبک زندگی اسلامی و دوری از سبک زندگی غربی است موضوعی که امروز بسیار اهمیت دارد. بر همین اساس پژوهش حاضر به سهم خود می‌کوشد نقش ناجا در ساخت و بازساخت سبک زندگی ایرانی - اسلامی را با تأکید بر منویات رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی مورد تبیین قرار داده و با ارائه استراتژی‌های عملی، بر به‌کارگیری آن در جهان اجتماعی ایران ضرورت بخشد. تکنیک پژوهش حاضر مبتنی بر تکنیک دلفی که در پل‌های هتروژنیک و در یک راند تعداد خیرگانی که با همکاری آن‌ها تحلیل پژوهش انجام گرفت، ۲۵ نفر بوده است. روابط بین عوامل مؤثر بر تحقق‌پذیری سبک زندگی ایرانی اسلامی با استفاده از یک روش برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون تک نمونه‌ای T و معادلات ساختاری روابط علی بین متغیرها بهره گرفته است. نتایج حاکی از آن است که مقدار آماره شاخص پاسخ‌گویی (با ضریب $T= ۱۰/۳۲۷$) ناجا بیشترین تأثیر و نقش را در چارچوب منویات رهبری داشته است که امر میزان پاسخ‌گویی مسئولین ناجا به مردم و نهادهای مدیریتی، می‌تواند اثربخشی مهمی در دست‌یاری به اهداف منظومه فکری بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی داشته باشد. بعداز آن نیز مؤلفه‌های مقبولیت، قدرت و نوآوری سازمان ناجا در رده‌های بعدی قرار داشته و امتیاز بالاتر از حد متوسط دریافت کرده‌اند.

واژگان اصلی: بیانیه گام دوم انقلاب، منظومه فکری، سبک زندگی اسلامی - ایرانی، رسالت ناجا.

۱. دانش‌آموخته دکتری جغرافیای سیاسی دانشگاه خوارزمی و مدرس دانشگاه زنجان، زنجان، ایران (نویسنده مسئول)

raheni.mr@gmail.com

۲. استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

۳. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد علوم اجتماعی دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

مقدمه

در قرن بیست و یکم جهان قدرت محور، تنوع‌ها؛ تکثرها و تمایزهای مبتنی بر سلاطین و علایق؛ انسان را به دگرگونی صورت‌ها سوق می‌دهد. در این راستاست که سبک زندگی، اصالت اراده، خواست، تمایل، سلیقه، ذائقه، منافع و انتخاب افراد و گروه‌ها و برابری همه‌ی آن‌ها باهم مطرح است؛ و این یکی از عوامل دشواری درک مفهوم سبک زندگی است. از سویی اصل صورت‌بندی زندگی به‌متابسه سبک زندگی؛ زندگی را در برابر انسان می‌نهد و در یک‌سو، انسان فاعلی مختار و زندگی انسان در سویی دیگر، موضوعی در برابر وی است و انسان، خارج از مفاهیمی مبهم و رازآلود، به‌صورت روشن از همه‌ی جهات بر این موضوع، محیط و مسلط هست و می‌تواند و باید آن را شکل داده و سامان بخشد و سبک زندگی این‌چنین، هستی‌باشنده در باشندگی‌اش هست. به عبارتی سبک زندگی در مفهوم جدید آن، بیشتر محصولی از انسان فردیت یافته‌ای است که آن را می‌آفریند. البته نباید انکار کرد که سبک زندگی، مسئله‌ای اجتماعی هم به شمار می‌رود. به‌عبارت‌دیگر، می‌توان آن را پازلی دانست که اجزای به‌کاررفته در آن متن زندگی اجتماعی فراهم می‌آید، ولی نوع تلفیق و ترکیب آن‌ها چیزی است که انسان فردیت یافته، آن را بر اساس ذوق و سلیقه خود می‌سازد (فاضل قانع، ۱۳۹۳: ۱۷). چنانکه گیبینز و ریمر اعتقاددارند امروزه سبک‌های زندگی بیانگرانه هستند و فرد را به جهان پیرامونش معرفی می‌کنند (گیبینز و ریمر، ۱۳۸۱: ۱۰۴)؛ بنابراین سبک زندگی، مسئله‌ای اجتماعی هم به شمار می‌رود چنانکه امروزه نظام‌های اجتماعی اغلب از طریق سبک‌های زندگی، تولید و بازتولید می‌شوند. به‌عبارت‌دیگر، می‌توان آن را پازلی دانست که اجزای به‌کاررفته در آن متن زندگی اجتماعی فراهم می‌آید، ولی نوع تلفیق و ترکیب آن‌ها چیزی است که انسان فردیت یافته، آن را بر اساس ذوق و سلیقه خود می‌سازد (فاضل قانع، ۱۳۹۳: ۱۷).

سبک زندگی ایرانی اسلامی ازجمله موضوعات کلیدی است که رهبر حکیم انقلاب در مناسبت‌های مختلف به تبیین آن پرداخته است. چنانکه تأکید اخیر رهبر معظم انقلاب بر دعوت از نخبگان و صاحبان فکر و اندیشه برای پرداختن به مفهوم مهم سبک زندگی اسلامی، آسیب‌شناسی و علت‌یابی وضع موجود سبک زندگی در ایران و چاره‌جویی در این زمینه و قلمداد کردن سبک زندگی به‌عنوان بخش اساسی و حقیقی پیشرفت و تمدن‌سازی نوین اسلامی و ورود موشکافانه بر اجزای تشکیل‌دهنده این سازه همچون مسائلی نظیر خانواده، ازدواج، نوع مسکن، نوع لباس، الگوی

مصرف، تفریحات، کسب و کار و رفتارهای فردی و اجتماعی در محیط‌های مختلف گویای اهمیت و ضرورت پرداختن به سبک زندگی اسلامی از طریق انجام پژوهش‌های علمی در حوزه‌های مرتبط و کاربست آن در زندگی جاری افراد است. روشن است که تأکید بر ضرورت انجام پژوهش‌هایی از این دست بنا بر فرمایشات مقام معظم رهبری به دلیل پرهیز کامل از تقلید از سبک و سلوک زندگی در تمدن غربی که باطن آن مادی، هویت زدا و ضد معنویت بوده و تأکید بر نوعی از سبک و فرهنگ زندگی است که مبتنی بر آموزه‌ها و اصول اخلاق اسلامی و عقل و سلوک عملی اسلام باشد. این نگرانی در کلام ولی امر مسلمین کاملاً قابل درک بوده و چراهایی که ایشان در حوزه سبک زندگی ایرانی اسلامی مطرح می‌کنند نیاز به ریشه‌یابی معرفتی دارد و به توصیه ایشان اصحاب فکر و نظر، هم «مقومات» و «معیارها»ی سبک زندگی اسلامی را تبیین کنند، هم ریشه‌ها و خاستگاه‌های شکل‌گیری «عیوب» و «نقصان» در سبک زندگی را بیابند و هم «سازوکارها» و «راهکارها»ی ایجاد تغییر در سبک زندگی کنونی و حرکت شتابان به سوی سبک زندگی اسلامی را مشخص کنند؛ بنابراین پژوهش حاضر درصدد است به سهم خود با تبیین مانیفست گام دوم انقلاب اسلامی از منظر مقام معظم رهبری زمینه درنگ و بازاندیشی در سبک زندگی ایرانی اسلامی را در دو عرصه فرم و محتوا فراهم آورد؛ زیرا رساندن جامعه به خودآگاهی تاریخی، تذکر دستاوردهای گام اول انقلاب برای ایجاد درنگ ناظر به گام دوم، ارتقاء افق دید جامعه و فراروی از سطحی‌نگری‌های روزمره و برافروختن شعله‌های جهاد برای پاسخ به نیازهای تاریخی ملت ایران را می‌توان چهار غرض اصلی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی تلقی کرد. با توجه به مباحث پیشین نوشتار حاضر می‌کوشد به سؤال ذیل پاسخ دهد که نقش نیروی انتظامی در امر تحقق سبک زندگی ایرانی-اسلامی با توجه به رسالت آن در چارچوب منویات مقام معظم رهبری چیست؟

مبانی نظری

پیشینه پژوهش

مرور منابعی چند پیرامون مبحث مقاله حاضر موجب روشن شدن بهتر مسئله پژوهش و آشنایی با نارسایی‌های مربوط به این حوزه می‌شود. در این راستا می‌توان به منابع زیر اشاره کرد: جزینی (۱۳۸۵) در پایان‌نامه خود به بررسی (عوامل مؤثر بر توانمندسازی افسران ستاد ناجا) می‌پردازد، نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که آموزش، زمینه مساعد برای رشد و پرورش استعدادها

و قابلیت‌های کارکنان را فراهم می‌کند. احمدوند، احمدی مقدم و بختیاری (۱۳۸۸) در مقاله خود به طراحی الگوی توانمندسازی فرماندهان و مدیران ناجا می‌پردازند. بهدین و همکاران (۱۳۸۸) در تحقیق خود با عنوان (نقش ناجا در تحقق حقوق شهروندی) نشان می‌دهد عملکرد نیروی انتظامی را در جهت تحقق جامعه‌محوری پلیس ایران باهدف جلب اعتماد مردم و حفظ حقوق شهروندی برای رسیدن به یک امنیت اجتماعی پایدار تأثیر مهمی دارد. هاشمی تبار (۱۳۹۴)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان (تأثیر سبک زندگی اسلامی بر وظایف سازمانی پلیس در پرتو فقه و حقوق اسلامی)، بیان می‌کند پلیس اسلامی حافظ جان، مال و ناموس مردم می‌باشد و با فراهم شدن بستر مناسب و اجرایی شدن سبک زندگی اسلامی می‌تواند این وظیفه خطیر را به نحو احسن به انجام رساند. تقوی‌پور و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیق خود به بررسی «الگوی خانواده تراز اسلامی در منظومه فکری رهبر معظم انقلاب اسلامی» پرداخته است. شرفی (۱۳۹۸) در پایان‌نامه خود با عنوان بررسی رابطه سبک رهبری آمرانه و اخلاق کار اسلامی بر عملکرد کارکنان (مورد مطالعه: کارکنان ناجا استان گیلان)، نشان می‌دهد بین اخلاق کار اسلامی و سبک رهبری آمرانه و تأثیر آن بر عملکرد کارکنان نیروی انتظامی استان گیلان رابطه وجود دارد. اخلاق کار اسلامی با توجه به ضریب بتای مدل رگرسیونی تأثیر بیشتری روی عملکرد کارکنان دارد.

نوشتار حاضر به لحاظ محتوایی و رویکرد تبیین مؤلفه‌ها و شاخص‌های نقش ناجا در بازساخت سبک زندگی ایرانی - اسلامی، با تأکید بر منویات رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، دارای نوآوری بوده و از تحقیقات پیشین متمایز می‌باشد.

تبیین مفهوم سبک زندگی

در ادبیات جامعه‌شناسی از مفهوم سبک زندگی دو برداشت و مفهوم‌سازی وجود دارد، یکی مربوط به دهه ۱۹۲۰ که سبک زندگی معرف ثروت و موقعیت اجتماعی افراد و غالباً به‌عنوان شاخص تعیین طبقه اجتماعی به‌کاررفته است (چاپین^۱، ۱۹۹۵؛ چاپمن^۲، ۱۹۳۵) و دوم به‌عنوان شکل اجتماعی نوینی که تنها در متن تغییرات مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی معنا می‌یابد (گیدنز^۳،

1 - Chapin

2 - Chapman

3 - Gidenz

۱۹۹۱؛ بوردیو^۱، ۱۹۸۴؛ فدرستون^۲، ۱۹۸۷؛ لاش و یوری^۳، ۱۹۸۷). این معنا از سبک زندگی راهی است برای تعریف ارزش‌ها و نگرش‌ها و رفتارهای افراد که اهمیت آن برای تحلیل‌های اجتماعی روزبه‌روز افزایش می‌یابد (اباذری، ۱۳۸۱). سبک زندگی از طریق چهره‌ها (انتخاب لباس‌ها و رفتارها)، اعمال و کردارها (انتخاب فعالیت‌های فراغتی) یا انتخاب وسایل زندگی و حتی گزینش دوستان بیان می‌شود (دیباجی و توکل نژاد، ۱۳۹۵: ۱۰).

سبک زندگی اسلامی

همه ادیان دارای نظام معنایی، آموزه‌ها، نهادها و ساختارهایی هستند که پیروانشان را در ایجاد سبک‌های زندگی مبتنی بر آن‌ها توانمند می‌سازند. سبک‌های زندگی متأثر از یک فرهنگ دینی را می‌توان (سبک زندگی دینی) نامید (کاوایانی، ۱۳۹۱: ۴۶)؛ بنابراین، ارکان اصلی این سبک زندگی، برگرفته از آموزه‌های تربیت دینی بوده و در چارچوب این آموزه‌ها تبیین و تعریف می‌شوند. این آموزه‌ها به دلیل برخورداری از ویژگی‌های بنیادینی همچون جامع بودن و گستره شمول، مسیر رشد انبای بشر را به بهترین و کامل‌ترین وجه ممکن تبیین و ترسیم می‌کنند. در میان ادیان گوناگون، اسلام نگرش خاصی به سبک زندگی انسان‌ها دارد. ارزش‌ها و هنجارهایی که اسلام در دسترس انسان می‌گذارد، سبک و منش و برداشت‌های او را از زندگی تحت تأثیر قرار می‌دهد و در نهایت، سبکی را ترسیم و ترویج می‌کند که به شکل‌گیری الگوهای رفتاری و شیوه‌های زندگی خاص می‌انجامد. اسلام آیین کاملی است که هم به دنیای پیروانش توجه دارد و هم به آخرت آنان اهتمام می‌ورزد. چنانکه از مسلمانان می‌خواهد نه دنیاخواهی آنان سبب غفلتشان از آخرت شود و نه توجه به آخرت، آنان را از دنیا بازدارد (فاضل قانع، ۱۳۹۲: ۱۶۹). غایت آموزه‌های دینی، رهایی از وضع موجود سبک زندگی غیر اسلامی و رسیدن به حیات طیبه و سبک زندگی اسلامی است (رجب‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۰). سبک زندگی اسلامی اصولی شناخته‌شده است و در علوم انسانی و حتی سطح بین‌الملل، از زاویه‌های متعدد به آن نگاه می‌شود و مورد مطالعه قرار گیرد. سبک زندگی اسلامی با تمام زندگی افراد و ابعاد آن مرتبط است و از این جهت با دیگر سبک‌های زندگی متفاوت است. در جامعه‌شناسی، مدیریت، علوم پزشکی و روانشناسی بالینی و... نیز بحث از سبک زندگی مطرح

1- BORDIO

2- Feathrston

3- Lash & Urry

است؛ اما در این قلمروها فقط به رفتاری خاص می‌پردازند و با شناخت‌ها و عواطف ارتباط مستقیم برقرار نمی‌کنند. اما سبک زندگی اسلامی به این دلیل که اسلامی است، نمی‌تواند با عواطف و شناخت‌ها بی‌ارتباط باشد. بر این اساس، هر رفتاری که بخواهد مبنای اسلامی داشته باشد، باید حداقل‌هایی از شناخت و عواطف اسلامی را پشتوانه خود قرار دهد. در سبک زندگی از دیدگاه روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و علوم پزشکی تنها به رفتار نگریسته می‌شود؛ اما در هیچ‌یک نیست افراد، شناخت‌ها و عواطف آنان، به شمار نمی‌رود. سبک زندگی اسلامی، نمی‌تواند بی‌توجه به نیت‌ها باشد، مانند نماز که اگر اعتقاد به خداوند و معاد را پشتوانه خود نداشته باشد، رفتار اسلامی به شمار نمی‌رود (کاویانی، ۱۳۸۸: ۸۱). سبک زندگی اسلامی با مفهوم عقل معاش که همان شیوه زیست است، یکسان می‌باشد؛ یعنی عقلی که به انسان می‌گوید چطور باید زندگی کرد. کارکرد این عقل در راستای چگونگی تدبیر زندگی، چاره‌اندیشی دربارهٔ معضلات و مشکلات زندگی، تلاش برای هماهنگی با قوانین شرعی و سازگاری با آن‌ها در سامان‌دهی زندگی مناسب و مطلوب قرار دارد تا انسان را به حیات طیبه رهنمون کند. از این رو، نه تنها اخلاق انسان، بلکه سبک زندگی او نیز مورد توجه اسلام است (منافی شرف‌آباد و همکاران، ۱۳۹۴: ۵۰).

برای داشتن سبک زندگی مطلوب دو نوع جهت‌گیری لازم است: یکی بایدها و نبایدهای مورد قبول در زندگی و دیگری شیوه‌های اجرا و به عینیت رساندن آن. جهت‌گیری اول به‌طور غالب ارزش و اخلاقی است و جهت‌گیری دوم بر ارزش‌های عملی مبتنی است (کجباف و همکاران، ۱۳۹۰: ۶۴).

سبک زندگی اسلامی - ایرانی از دیدگاه رهبری

طرح سبک زندگی ایرانی - اسلامی بارها در بیانات مقام معظم رهبری به مسئولین و مردم گوشزد شده است. چنانکه ترویج سبک زندگی غربی در توصیه‌ی هفتم از بیانیه‌ی گام دوم انقلاب گوشزد شد. ایشان قبلاً تصریح کرده بودند که عده‌ای در داخل کشور درصدد ترویج اخلاق و سبک زندگی غربی باهدف به انحراف کشاندن انقلاب اسلامی هستند. مروّجان سبک زندگی غربی تحت عناوینی چون «تحول شخصیت ایرانی»، به هدف خود تصریح کرده‌اند. آن‌ها با هدف پیوستن به جهانی شدن به‌عنوان یک فرایند غربی - آمریکایی، درصدد اصلاح حاکمیت ایران و تغییر مسیر انقلاب هستند (مقیمی، ۱۳۹۷) و معتقدند راه اصلاح حاکمیت از تغییر باورها و تغییر

باورها از طریق تغییر سبک زندگی و مطابقتِ نظم رفتاری مردم با نظم غربی می‌گذرد. در این صورت خواست مردم با خواست انقلاب متفاوت می‌شود و در نتیجه انقلاب اسلامی تابع خواست جامعه تغییر مسیر خواهد داد. واقعیت این است که دشمن فهمیده که راه اثرگذاری بر باورهای مردم، تغییر نظم رفتاری ظاهری و به اصطلاح تغییر سبک زندگی است و راه مقابله با این تهاجم نیز از ترویج سبک زندگی دینی و تعمیق و گسترش آن در متن جامعه می‌گذرد. در همین راستا بیانیه گام دوم انقلاب به سبک زندگی اسلامی توجه ویژه‌ای کرده است.

در این بیانیه؛ رهبر انقلاب با برشمردن چهار مرحله نظام سازی، دولت سازی، جامعه سازی و رسیدن به تمدن سازی به تشریح انقلاب اسلامی و وضعیت کشور پرداختند. بیانیه گام دوم انقلاب از دو بخش تشکیل شده: بخش اول که تشریح گام اول یعنی انقلاب اسلامی است و مرحله نظام سازی را شامل می‌شود؛ رهبر معظم انقلاب، ابتدا به بیان وضعیت ایران پیش از انقلاب اسلامی می‌پردازد و ضمن اشاره به نظریه انقلاب اسلامی، آرمان انقلاب را ایجاد تمدن نوین اسلامی می‌داند. رهبر انقلاب، سپس با ورود به مرحله دوم که دولت سازی است، دوران چهل ساله انقلاب اسلامی را مرور کرده‌اند. در این بخش، ایشان دگرگونی و پیشرفت‌ها و دستاوردهای کشور را در عرصه‌های مختلف برشمرده‌اند؛ در انتهای بخش اول رهبر معظم انقلاب با تأکید بر ظرفیت‌های طبیعی و انسانی ایران، معتقدند که اینک در دهه دوم انقلاب باید بر بهره‌برداری از این ظرفیت‌های استفاده‌نشده و ارتقا تولید و اقتصاد ملی تمرکز شود. رهبر انقلاب، در بخش دوم بیانیه هفت سرفصل مهم را برمی‌شمارند که برای ایجاد جامعه اسلامی باید تقویت شوند. موارد بیان شده ذیل هر سرفصل بارها در سخنرانی‌های پیشین ایشان به مناسبت‌های مختلف طی سالیان گذشته مطرح شده بود و هفت عرصه علم و پژوهش، معنویت و اخلاق، عدالت و مبارزه با فساد، استقلال و آزادی، عزت ملی و روابط خارجی و مرزبندی با دشمن و سبک زندگی را دربرمی‌گیرد که سبک زندگی مستقیماً با ایجاد مرحله چهارم یعنی تمدن سازی اسلامی پیوند می‌خورد. در شکل زیر منظومه فکری بیانیه گام دوم انقلاب ترسیم شده است (جمع‌بندی بیانیه: نگارندگان).

شکل شماره ۱: منظومه فکری بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

رهبر معظم انقلاب، سبک زندگی را بخش اساسی و حقیقی پیشرفت و تمدن سازی نوین اسلامی می‌داند و با دعوت از نخبگان و صاحبان فکر و اندیشه برای پرداختن به این مفهوم مهم، بر آسیب‌شناسی وضع موجود سبک زندگی در ایران و چاره‌جویی در این زمینه تأکید دارند. از نظر ایشان، پیشرفت در علم و صنعت و اقتصاد و سیاست که تعداد ابزار تمدن اسلامی را شکل می‌دهد، وسیله‌ای است برای دستیابی به سبک و فرهنگ صحیح زندگی و رسیدن به آرامش، امنیت، تعالی و پیشرفت (یاراحمدی خراسانی، ۱۳۹۲: ۱). رهبر انقلاب اسلامی، در تشریح مفهوم «سبک و فرهنگ زندگی»، به مسائلی نظیر خانواده، ازدواج، نوع مسکن، الگوی مصرف، تفریحات، کسب‌وکار در رفتارهای فردی و اجتماعی در محیط‌های مختلف اهمیت می‌دهند. طبق نظر رهبری «اسلام، خردورزی، اخلاق و حقوق را از مایه‌های اصلی فرهنگ صحیح می‌داند و ما نیز باید به‌طور جدی به این مقولات بپردازیم و گرنه پیشرفت اسلامی و تمدن نوین اسلامی شکل نخواهد گرفت». به نظر ایشان، «در بحث سبک زندگی، اسلام عزیز همه نیازهای انسان را برآورده می‌سازد و دانشوران حوزه و دانشگاه باید علاوه بر تلاش در فقه و حقوق، در بحث اخلاق اسلامی و عقل و سلوک عملی اسلام نیز کارهای مترکم و باکیفیت انجام دهند تا نتایج این تلاش‌ها مبنای برنامه‌ریزی و تعالیم نسل‌ها قرار گیرد».

ناجا و بازساخت سبک زندگی اسلامی - ایرانی

ترویج سبک زندگی اسلامی رسالت بزرگ نیروی انتظامی است به عبارتی زمانی که سخن از نیروی انتظامی ایران اسلامی در میان است، باید به پلیس ایران از دیدگاه اسلام نگریسته شود؛ زیرا این نهاد برای اعمال دو اصل دینی امر به معروف و نهی از منکر از طریق حاکمیت دولت اسلامی شکل گرفته است (همان). مأموریت‌های اصلی این نیرو برابر ماده ۳ همان قانون نیروی انتظامی مصوب ۲۷.۰۴.۱۳۶۹ عبارت است از:

الف: برقراری نظم و امنیت

ب: تأمین آسایش عمومی و فردی آحاد مردم

ج: نگهداری و پاسداری از دستاوردهای انقلاب اسلامی در چارچوب قانون و در قلمرو کشور جمهوری اسلامی ایران (رفیعی، ۱۳۹۴: ۱۰۶).

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک سازمان امنیتی - اجتماعی که نقش مهمی در تأمین امنیت و آسایش عمومی مردم و مبارزه با عناصر مخل آن دارد، می‌تواند با استفاده از ظرفیت‌های خود تأثیر به‌سزایی در مبانی فرعی و جهان‌بینی اسلامی و ارزش‌های بومی ایران که دارای ریشه‌های توحیدی است داشته باشد. امام خامنه‌ای^(مدظله‌العالی) در بیانات خود بیان می‌دارند «اهمیت نیروی انتظامی که این‌قدر ما روی آن تکیه می‌کنیم، ناشی از اهمیت مأموریت نیروی انتظامی است. مأموریتی که شما برعهده گرفته‌اید، استقرار امنیت در کشور است. امنیت خیلی مهم است». طبیعی است که هرگاه نیروی انتظامی در کار ویژه خود یعنی تولید امنیت برای کشور و نظام دچار تزلزل شود فلسفه وجودی خود را از دست خواهد داد. ناکامی نیروی انتظامی در تولید امنیت برای کشور به حساب ناکارآمدی دولت اسلامی گذاشته شده و فلسفه وجودی دولت نیز دچار خدشه و آسیب می‌شود و میزان بی‌اعتمادی مردم به نیروی انتظامی، ماندگاری دولت اسلامی را دچار تزلزل و آسیب خواهد کرد (اسلامی، ۱۳۹۸: ۶۶). مطالبات مقام معظم رهبری از نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در اثربخشی به سبک زندگی افراد به شرح ذیل است:

جدول شماره ۱: فرمایشات مقام معظم رهبری در حوزه رسالت ناجا و سبک زندگی

مطالبات رهبری	متن فرمایشات مقام معظم رهبری	آدرس
حفظ امنیت و تلاش برای رفع ناامنی	این امنیت هم شعبی دارد، امنیت در محل کسب، امنیت در محیط زندگی و خانواده، امنیت اخلاقی، امتی اقتصادی، شیطان‌ها در شکل‌های مختلف، ایجاد شر و فسا می‌کنند. این شر و فساد که به‌وسیله شیطان‌ها در شکل‌های مختلف در جامعه انجام می‌گیرد، این‌ها چیزهایی است که بخش مهمی از آن‌ها باید به‌وسیله قدرت نیروی انتظامی از محیط زندگی، پاک و پاک‌سازی بشود.	۱۳۹۰/۲/۴
	این نیروی انتظامی است که از سوی نظام و دولت اسلامی باید زندگی مردم را امن نگه دارد تا مردم احساس امنیت و آرامش کنند.	(اسلامی؛ ۱۳۹۸: ۷۰)
	فلسفه وجود نیروی انتظامی این است که بتواند برای آسایش مردم و آرامش محیط زندگی آن‌ها، نظم برقرار کند، مواظب باشید مردم دچار ناراحتی نشوند.	۱۳۳۸/۶/۲۸
	نیروی انتظامی، مسئول امنیت فضای زندگی و جان و مال مردم در سراسر کشور است.	۱۳۷۶/۴/۲۵
	اهمیت نیروی انتظامی که این قدر ما روی آن تکیه می‌کنیم، ناشی از اهمیت مأموریت نیروی انتظامی است. امنیت خیلی مهم است، آنجایی که امنیت نیست، مردم قدر امنیت را می‌فهمند. مهم‌ترین سازمانی و مجموعه‌ای که این وظیفه‌ی مهم را بر دوش گرفته است، نیروی انتظامی است و این خیلی کار مهمی است؛ بنابراین سازمان با نگاه به این مأموریت اهمیت پیدا می‌کند.	۱۳۹۴/۲/۶
ایمان و خداپرستی و حفظ احکام اسلام و حدود الهی	ایشان بر حفظ دین احساس حضور در پیشگاه الهی و تقویت روح دیانت در نیروهای انتظامی تأکید دارند و وجود عناصر مؤمن را ضامن امنیت مردم و چنین وظیفه تربیتی را وظیفه کارکنان عقیدتی- سیاسی می‌دانند.	(رفیعی، ۱۳۹۵: ۱۱۰)
مقبولیت مردمی	یکایک شهروندان باید از ته دل به نیروی انتظامی اعتماد و اطمینان داشته باشند؛ به‌گونه‌ای که مغازه و خانه‌هایشان را به امید حراست پلیس گفتند ترک کنند، به امید پلیس با امنیت کامل در سرتاسر کشور مسافرت کنند، حتی اگر	(همان، ۱۱۳).

	<p>دزد، متخلف و مزاحمی وجود دارد، احساس امنیت کنند که نیروی انتظامی هست. بدیهی است رفتارهای نادرستی که موجب سلب اعتماد مردم به نیروی شود، مقبولیت مردمی را با خدشه مواجه و پلیس را بی‌آبرو می‌کند</p>	
(رفیعی، ۱۳۹۵:۱۱۶)	<p>مقام معظم رهبری ضمن توصیف نیروی انتظامی به‌عنوان اسطوره خدمتگزاری، امانت‌داری در برابر عرض، آبرو، مال، جان، خانه و محل کار مردم را، یکی از اساسی‌ترین و مهم‌ترین کارهای کارکنان این نیرو به‌حساب می‌آورند. ایشان امانت‌داری را یکی از عوامل ایجاد اعتماد مردم به نیرو و جزء بدیهی‌ترین و ابتدایی‌ترین ویژگی‌های مورد انتظار از یک عنصر انتظامی می‌شمارند</p>	<p>امانت‌داری و پاک‌دامنی</p>
(رفیعی، ۱۳۹۵:۱۱۷)	<p>ایشان ضمن نگرستن به تجمل‌گرایی به‌عنوان یک آسیب می‌فرمایند: اگر مقابله کنید، این از جمله همان مواردی است که در چشم مردم خواهد درخشید. به آراستگی و نظم و تمیزی و انضباط بدون تجمل‌گرایی، به معنای ولخرجی و پول خرج کردن برای ظاهرسازی، توجه کنید. واقعاً تجمل‌گرایی هم سرمایه مادی و هم سرمایه معنوی را از دست می‌دهد</p>	<p>ساده زیستی و پرهیز از تجمل‌گرایی</p>
(رفیعی، ۱۳۹۵:۱۱۹)	<p>ایشان خطاب به فرماندهان ناجا می‌فرمایند: شماها که فرمانده هستید، باید تدابیری ببینید که هیچ مظلومی به خاطر نداشتن وسیله برای دفاع از خود، مورد ظلم قرار نگیرد؛ نه از سوی دیگران و نه به‌طریق‌اولی از سوی عنصر انتظامی که مأمور حفظ امنیت در حوزه مربوط به نیروی انتظامی است. ایشان با توجه به آسیب‌هایی که متوجه عناصر انتظامی از باب ظلم به دیگران است، می‌فرمایند: تربیت افراد و رعایت اخلاق انسانی و تقوا در میان عناصر نیروی انتظامی بسیار مهم است.</p>	<p>اهل تفاهم با مردم بودن</p>
(اسلامی؛ ۱۳۹۸: ۷۵)	<p>نقش سلامت نیرو در انجام موفق‌تر امور امری مهم است و از طرفی تقویت جنبه‌های دینی نیروها اهمیت دارد. این کار در ماندگاری نظام اسلامی تأثیر مستقیم دارد.</p>	

<p>در بیانات در دیدار فرماندهان ناجا، ۹۴/۲/۶، ۹۴/۲/۶</p>	<p>این مسئله دیگری هم که خیلی به نظر من مهم است قانون‌گرایی است. این قانون‌گرایی دو عرصه دارد، یک عرصه در مواجهه‌ی با مردم، یعنی شما ببینید که کجا تخلف از قانون می‌شود، آنجا در مقابلش بایستند، یک عرصه‌ی دیگر در درون سازمان، به معنای عضو نیروی انتظامی در داخل سازمان نیرو به معنای واقعی کلمه قانون‌گرا باشد و رعایت قوانین را بکند، آنجا قانون‌گرایی بایستی بیش از همه‌جا جریان باشد</p>	<p>خدمت‌گزاری مردم با رعایت قانون</p>
<p>۱۳۷۴/۴/۲۱</p>	<p>خصوصیت دیگر (نیروی انتظامی)، رحمت و مهربان است. باید نسبت به مردمی که می‌خواهید از خانه، جاده، امنیت، مرز کسب‌وکار آن‌ها محافظت کنید احساس رأفت و مهربانی داشته باشید.</p>	<p>مظهر عطف و محبت و تدبیر بودن</p>
<p>۹۵/۲/۱۹</p>	<p>اقتدار و قاطعیت بدون بی‌رحمی، سلامت درونی، حضور به هنگام و سریع، عطف و کمک به مردم و قانون‌گرایی از جمله عواملی است که موجب ارائه‌ی تصویری مثبت از نیروی انتظامی خواهد شد (بیانات در دیدار فرماندهان نیروی انتظامی)</p>	
<p>(رفیعی، ۱۳۹۵:۱۱۲)</p>	<p>ایشان کار در نیروی انتظامی را به جراحی چشم تشبیه می‌کنند که بسیار ظریف است و باید مواظب بود که رگ‌ها، بی‌حساب زیر چاقوی جراحی نروند. معظم له ضمن اشاره به تفاوت نیروی انتظامی با سایر نیروهای مسلح می‌فرمایند: شما در بافت اجتماعی زندگی مردم حضور مستقیم دارید، در خانه‌مردم، توی خانه‌ مردم، در محل کار مردم، در محل تردد مردم؛ همه‌جا شما هستید. در شهر هستید و با بدنه‌ اجتماع تماس دائمی دارید. اندک کجی و نارسایی از نیروی انتظامی منعکس می‌شود؛ مثل کار آقایان صداوسیما</p>	<p>در نظر گرفتن حساسیت‌های مردم</p>
<p>(رفیعی، ۱۳۹۴:۱۱۹).</p>	<p>تأکیدات مقام معظم رهبری حکایت از آن دارد که بی‌نظمی، نادیده گرفتن سلسله‌مراتب و حتی کم‌توجهی به برقراری نظم اجتماعی در سطح جامعه موجب می‌شود ارکان جامعه به هم بریزد و هرج‌ومرج بر اجتماع حاکم شود</p>	<p>حفظ سلسله‌مراتب و نظم مطلوب</p>

<p>(جوادی، ۱۳۹۱: به نقل از رفیعی، ۱۱۷: ۱۳۹۴).</p>	<p>ایشان نیروی انتظامی را مظهر اقتدار ملی توصیف می‌کنند. فرمانده معظم کل قوا عزت را در رفتار افراد و نیروی انتظامی تبیین و توصیه می‌کنند که آن‌ها اسیر پول، شهوات، تملق نباشند و پارسایی پاک‌دامنی پیشه کنند. رحمت و مهربانی نیز محافظت دلسوزانه از خانه، جاده، امنیت، مرزها و کسب‌وکار مردم تعریف و تبیین شده است؛ یعنی به همان اندازه که اخلاگران از پلیس واهمه دارند؛ به همان میزان مردم مظلوم احساس رحمت و مهربانی کنند</p>	<p>قدرت، عزت و رحمت</p>
<p>۹۴/۲/۶</p>	<p>یک مسئله مهم (دیگری) که وجود دارد که بنده بارها تکرار کرده‌ام، مسئله اقتدار نیروی انتظامی است. نیروی انتظامی در مسئولیت خود که ایجاد امنیت است، مظهر حاکمیت جمهوری اسلامی است. مظهر این امنیت و عامل وسط میدان این امنیت عبارت است از نیروی انتظامی، بنابراین بایستی اقتدار داشته باشید، باید بتوانید مقتدرانه عمل کنید باید بتوانید با قاطعیت عمل کنید.</p>	
<p>(اسلامی؛ ۱۳۹۸: ۷۱)</p>	<p>نفس همین مسئله که ما نیروی انتظامی داریم که وظیفه‌ی تعریف‌شده‌ی او عبارت است از نظم و امنیت و این سر پست خود حاضر است، این خیلی مهم است.</p>	

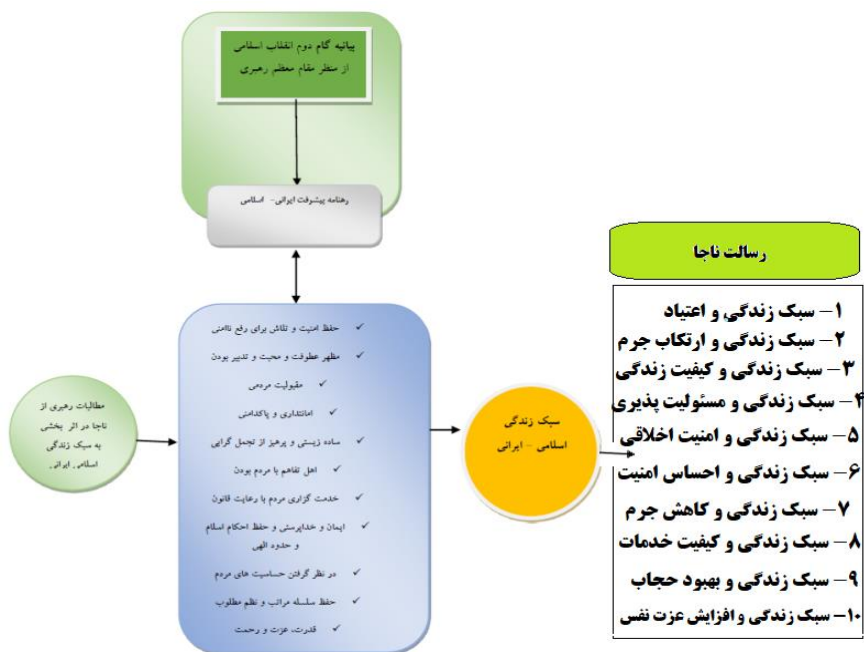
مأخذ: مطالعات کتابخانه‌ای نگارنده، ۱۳۹۸

شکل شماره ۲: شبکه مضامین مسائل و چالش‌های الگوی پایه اسلامی ایرانی پیشرفت

(مأخذ: اسمعیلی گوی و همکاران، ۱۳۹۷: ۶۸)

اگر پیشرفت همه‌جانبه، به معنای تمدن‌سازی نوین اسلامی باشد، این تمدن دارای دو بخش ابزاری «حقیقی و اساسی» و «سخت‌افزاری» خواهد بود. حضرت آیت الله خامنه‌ای، تحقق هر دو بخش تمدن نوین اسلامی را ضروری می‌داند و معتقد است: بخش ابزاری، یا سخت‌افزاری این تمدن، موضوعاتی است که در فضای امروز، به‌عنوان نمودهای پیشرفت مطرح می‌شود، از قبیل علم، اختراع، اقتصاد، سیاست، اعتبار بین‌المللی و نظایر آن. ایشان معتقدند سبک زندگی بخش حقیقی و اساسی تمدن را تشکیل می‌دهد. در این راستا، مسائلی نظیر خانواده، ازدواج، نوع مسکن، نوع لباس، الگوی مصرف، تفریحات، کسب‌وکار و رفتارهای فردی و اجتماعی در محیط‌های مختلف، مطرح است. نگرانی در کلام انتقادی ولی امر مسلمین کاملاً قابل‌درک است. رهبر انقلاب اسلامی می‌کوشند تا این فرضیه کلان را اثبات نمایند که زیستن ایرانی در زمانه کنونی، برآمده از مواجهه و نزاع دو سبک زندگی غربی و اسلامی است (پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای (مظالم‌علی)، ۱۳۹۱). نمودار زیر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی از منظر مقام معظم رهبری و اثربخشی آن به سبک زندگی اسلامی-ایرانی را در رسالت ناجا نمایش می‌دهد:

شکل شماره ۳. بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی از منظر مقام معظم رهبری و اثر بخشی آن به سبک زندگی اسلامی- ایرانی (نگارندگان، ۱۳۹۹)

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش توصیفی- تحلیلی و به لحاظ قلمرو زمانی (مهر ۱۳۹۸)^۱ بوده است. گردآوری اطلاعات مورد نیاز پژوهش از طریق مطالعات دقیق کتابخانه‌ای (استفاده از اسناد و مدارک) به منظور فراهم ساختن مبانی تئوریک از مقالات منتشر شده در مجلات مختلف، جستجوی نظام مند با استفاده از واژگان کلیدی (سبک زندگی ایرانی- اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی) با استفاده از پایگاه‌های داده^۲ انجام شد و در چارچوب روش میدانی از تکنیک پیمایش (مشاهده مستقیم، پرسشنامه نیمه ساخت یافته؛ و مصاحبه باز) استفاده گشت. تکنیک پژوهش مبتنی بر تکنیک دلفی و مبتنی بر پنل هترونیک و در

1- Cross sectional

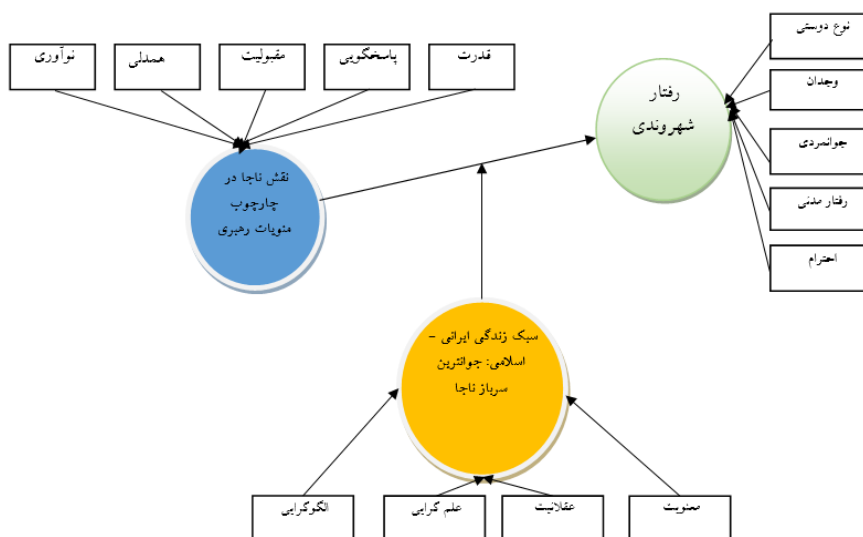
2- SID، Information Systems، Science /Direct

یک راند پیمایشی و تعداد خبرگانی که با همکاری آن‌ها فرایند پژوهش انجام گرفت، ۲۵ نفر از خبرگان و متخصصین مبتنی بر نمونه‌گیری غیر احتمالی از نوع گلوله برفی بوده است.^۱ برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون تک نمونه‌ای T و معادلات ساختاری روابط علی بین متغیرها بهره گرفته شده است. مشخصات صاحب‌نظران کلیدی مشارکت‌کننده در گروه کانونی در جدول ذیل ارائه شده است.

جدول شماره ۲: ویژگی پنل‌های تخصصی پژوهش

ردیف	تخصص‌ها	تعداد نمونه	سمت
۱	جامعه‌شناسی فرهنگی	۲	هیئت علمی و دانشجو
۲	روانشناسی	۱	هیئت علمی و دانشجو
۳	الهیات	۲	هیئت علمی و دانشجو
۴	علوم سیاسی	۱	هیئت علمی و دانشجو
۵	علوم تربیتی	۲	هیئت علمی و دانشجو
۶	مدیریت دولتی	۱	هیئت علمی و دانشجو
۷	فلسفه	۱	هیئت علمی و دانشجو
۸	جغرافیا	۳	هیئت علمی و دانشجو
۹	تاریخ	۲	هیئت علمی و دانشجو
۱۰	سیاست‌گذاری علم و فناوری	۱	هیئت علمی و دانشجو
۱۱	آینده‌پژوهی	۲	هیئت علمی و دانشجو
۱۲	اقتصاد و توسعه	۲	هیئت علمی و دانشجو
۱۳	معارف اسلامی	۲	هیئت علمی و دانشجو
۱۴	معماری و شهرسازی	۳	هیئت علمی و دانشجو

^۱ - تعداد خبرگان شرکت‌کننده در ISM مقالات بررسی شده معمولاً بین ۱۴ تا ۲۰ نفر انتخاب می‌گردد (Hachicha & Elmsalmi, 2013; Faisal et al. 2010; Lee et al. 2010; Pandey & Garg, 2009;) (Ramesh, et al. 2008; Charan et al. 2008).

شکل شماره ۴: مدل مفهومی پژوهش (برگرفته از مدل فکری پراسورامان و همکاران، ۱۹۸۸؛ بنائیان سفید، ۱۳۹۶ و اوتق، ۱۳۹۷ با تغییر و تعدیل نگارنده، ۱۳۹۸)

یافته‌های تحقیق

یکی از مهم‌ترین بخش‌های تحقیق، ارزیابی وضعیت شاخص‌ها در رابطه با میزان تأثیرگذاری بر موضوع مورد مطالعه است. در این رابطه، از آزمون تک نمونه‌ای T استفاده شده است.^۱ مهم‌ترین وزن‌های این بخش، مقدار آماره T و سطح معنی‌داری (P-value) است. نتایج بررسی وضعیت شاخص‌های بازساخت سبک زندگی اسلامی-ایرانی به‌عنوان مانیفست گام دوم انقلاب اسلامی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، نشان می‌دهد مقدار آماره شاخص پاسخ‌گویی (با ضریب $T = ۱۰/۳۲۷$) عملکرد ناجا بیشترین تأثیر و نقش را در چارچوب منویات رهبری داشته است که امر میزان پاسخ‌گویی مسئولین ناجا به مردم و نهادهای مدیریتی، می‌تواند اثربخشی مهمی در دستیابی به اهداف آن داشته باشد. بعد از آن نیز مؤلفه‌های مقبولیت، قدرت و نوآوری سازمان ناجا در رده‌های بعدی قرار داشته و همه امتیاز بالاتر از حد متوسط دریافت کرده است. در رتبه آخر نیز مؤلفه همدلی با (با ضریب $T = ۵/۳۳۳$) قرار دارد. گرچه امتیاز

۱. بنا به آزمون توزیع نرمال داده‌ها با تکنیک کلموگرونیف اسمیرنوف (K-S)، توزیع نمونه‌ها نرمال بوده و از آزمون پارامتریک برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است.

همدلی نسبت به دیگر شاخص‌ها کمتر است؛ اما بالاتر از حد متوسط است. باین‌حال نیاز به تقویت و برنامه‌ریزی مجدد (تهیه طرح جامع و چشم‌انداز سازی) دارد. از طرفی، با توجه به اینکه مقدار سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ است و فرضیه صفر ($H_0: \mu \leq 0.05$) رد می‌شود. می‌توان گفت که از نظر جامعه آماری، نقش و تأثیرگذاری ناجا در مدیریت فرهنگی به‌واسطه تبعیت از منویات و راهبردهای امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) قابل قبول بوده است و نتیجه تحلیل را می‌توان به‌کل جامعه آماری تعمیم داد.

جدول شماره ۳: شاخص‌های نقش ناجا در بازساخت سبک زندگی اسلامی-ایرانی با آزمون تک نمونه‌ای T

95% Confidence Interval of the Difference		Test Value = 3				Mean	
Upper	Lower	Mean Difference	Sig. (2-tailed)	df	t		
0/282	0/208	0/245	۰/۰۰۰	۲۴	۷/۲۲۷	۳/۶۲	قدرت
0/558	0/507	0/533	۰/۰۰۰	۲۴	۱۰/۲۳۷	۳/۸۱	پاسخ‌گویی
0/603	0/556	0/579	۰/۰۰۰	۲۴	۸/۳۹۲	۳/۷۶	مقبولیت
0/354	0/297	0/325	۰/۰۰۰	۲۴	۵/۳۶۳	۳/۱۷	همدلی
0/500	0/421	0/461	۰/۰۰۰	۲۴	۶/۲۳۹	۳/۳۹	نوآوری
0/485	0/454	0/470	۰/۰۰۰	۲۴	۷/۸۴۶	۳/۶	کل

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

در زمینه مؤلفه‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی نتایج یافته‌های میدانی و تحلیلی نشان می‌دهد که میزان تأثیرپذیری این مؤلفه‌ها از عملکرد ناجا با میانگین ۳/۶۲ و (با ضریب $T=۸/۱۰۹$) می‌باشد. این رویه نشان می‌دهد که میزان تأثیر منویات امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در زمینه تحول سبک زندگی فعلی به سمت سبک زندگی ایرانی-اسلامی ایده‌آل و نقش ناجا به‌عنوان یکی از بازوهای اجرایی، موفق بوده است و توانسته است رضایت قابل قبولی در جامعه ایجاد نماید. علاوه بر این، در بین شاخص‌های سبک زندگی نیز مؤلفه عقلانیت با میانگین ۳/۹۳ و (با ضریب $T=۱۵/۳۲۴$) بیشترین امتیاز را کسب کرده است. کسب بالاترین امتیاز برای شاخص عقلانیت، نشان‌دهنده اوج تأثیرگذاری مثبت منویات مقام معظم رهبری بر تحولات سبک زندگی ایرانی-اسلامی است؛ زیرا مردم دیگر نه بر اساس الگوبرداری از غرب، بلکه بر اساس عقلانیت و با توجه به فهم و بصیرت صحیح از منویات رهبری، به سمت سبک زندگی ایرانی-اسلامی در حرکت هستند. در رتبه‌های بعدی نیز مؤلفه‌های معنویت و علم‌گرایی و در رتبه آخر نیز مؤلفه الگوگرایی (با ضریب $T=۴/۹۴۶$) قرار دارد.

جدول شماره ۴: شاخص‌های سبک زندگی با آزمون تک نمونه‌ای T

95% Confidence Interval of the Difference		Test Value = 3				Mean	
Upper	Lower	Mean Difference	Sig. (2-tailed)	df	t		
0/314	0/231	0/273	0/000	24	15/324	3/93	عقلانیت
0/621	0/564	0/593	0/000	24	11/816	3/76	معنویت
0/671	0/618	0/644	0/000	24	4/946	3/24	الگوگرایی
0/394	0/330	0/361	0/000	24	6/685	3/55	علم‌گرایی
0/539	0/505	0/523	0/000	24	8/109	3/62	کل

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

در زمینه مؤلفه‌های رفتار شهروندی یافته‌های میدانی و تحلیلی نشان داد که میزان تأثیرپذیری این مؤلفه‌ها از عملکرد ناجا با میانگین ۳/۷۴ و (با ضریب $T=9/138$) می‌باشد. این رویه نیز نشان می‌دهد که میزان تأثیر منویات امام خامنه‌ای (مظله‌عالی) در زمینه تحول رفتار شهروندان در ارتباط با تحولات فرهنگی و اجتماعی ایران موفق عمل نموده است و توانسته است رضایت قابل قبولی در جامعه ایجاد نماید. علاوه بر این، در بین شاخص‌های رفتار شهروندی، نیز مؤلفه رفتار مدنی با میانگین ۳/۹۸ و (با ضریب $T=11/129$) بیشترین امتیاز را کسب کرده است. کسب بالاترین امتیاز برای شاخص رفتار مدنی، نشان‌دهنده تأثیرگذاری مثبت و سازنده منویات مقام معظم رهبری بر تحولات هنجارهای اجتماعی شهروندان بوده است و این امر می‌تواند در بازساخت سبک زندگی ایرانی - اسلامی نه بر اساس الگوی غربی بلکه بر اساس هنجارهای تعیین‌شده در سبک زندگی اسلامی-ایرانی و با توجه به فهم و بصیرت صحیح از منویات رهبری، به سمت رفتارهای با بصیرت تأثیر بسزایی داشته باشد.

جدول شماره ۵: شاخص‌های رفتار شهروندی در بازساخت سبک زندگی اسلامی-ایرانی با آزمون تک نمونه‌ای T

95% Confidence Interval of the Difference		Test Value = 3				Mean	
Upper	Lower	Mean Difference	Sig. (2-tailed)	df	t		
0/351	0/259	0/305	0/000	24	۵/۳۳۲	۳/۵۳	نوع‌دوستی
0/785	0/724	0/754	0/000	24	۹/۸۸۴	۳/۷۸	وجدان

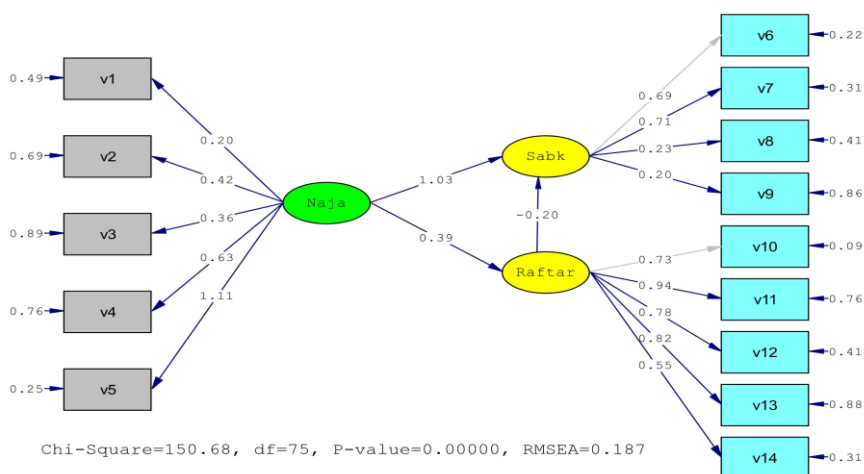
0/695	0/632	0/664	0/000	24	۸/۳۲۴	۳/۶۱	جوانمردی
0/752	0/693	0/722	۰/۰۰۰	۲۴	۱۱/۱۲۹	۳/۹۸	رفتار مدنی
0/441	0/370	0/405	0/000	24	۱۰/۵۶۷	۳/۸۱	احترام
0/604	0/566	0/586	0/000	24	۹/۱۳۸	۳/۷۴	کل

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸

در مرحله آخر، با توجه بر ابعاد و شاخصه‌های سه‌گانه تحقیق و روابط علی بین آن‌ها، با استفاده از معادلات ساختاری اقدام به تعیین میزان تبیین و پیش‌بینی‌کنندگی بازساخت سبک زندگی اسلامی- ایرانی تحت مانیفیست گام دوم انقلاب از منظر امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) شده است. بر این مبنا نخست ضریب بتای هر یک از ابعاد و گویه‌ها محاسبه شده؛ بدین معنی که ضریب بتای یک بعد بیانگر میزان تأثیر و تغییری است که شاخص‌های سه‌گانه بر تحولات و بازساخت سبک زندگی اسلامی- ایرانی به ازای هر واحد (یک واحد تغییر) از آن بعد می‌پذیرد. این ضریب می‌تواند زمینه‌ساز مقایسه اثرات اجزای مدل ساختاری عوامل و متغیرها باشد به صورتی که هر چه این ضریب بیشتر باشد به معنای اثرگذاری بیشتر متغیر مستقل (نقش ناجا) بر متغیر سبک زندگی و رفتار شهروندی است. در مرحله بعد و در شبکه علی مربوط به تبیین عملکرد ناجا تحت تأثیر مانیفیست گام دوم انقلاب و مدل معادلات ساختاری ضریب استاندارد مقادیر همبستگی دوتایی (بین ابعاد مربوط به عوامل مؤثر و «سبک زندگی و رفتار شهروندی») محاسبه می‌گردد. وجود مدل‌های پیچیده چند متغیره در مطالعات اجتماعی- فرهنگی که شامل تجزیه و تحلیل همزمان k متغیر مستقل و n متغیر وابسته است، موجب می‌گردد تا نیاز به همزمانی تحلیل عاملی تأییدی با تحلیل مسیر برآورد شده و از سوی دیگر، کاربرد مدل معادلات ساختاری موجب حفظ یکپارچگی مدل تحقیق می‌گردد. همچنین برای بررسی معنی‌دار بودن رابطه میان ابعاد سبک زندگی و رفتار شهروندی با متغیر عملکرد ناجا از آماره‌های استاندارد t استفاده گردید. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از مدل معادلات ساختاری (نمودار پنج)، مقدار x^2/df محاسبه شده $۲/۰۱$ می‌باشد؛ با عنایت بر اینکه عدد به‌دست‌آمده بزرگ‌تر از $۱/۹۶$ می‌باشد، لذا قابل استنباط است که مدل علی در نظر گرفته شده برای تبیین شاخص‌های مؤثر بر «تحولات سبک زندگی و رفتار شهروندی» دارای برازش نکوئی مناسب می‌باشد.

بر مبنای یافته‌های شکل پنج، مؤلفه عملکرد ناجا بر رفتار شهروندی و تغییر سبک زندگی شهروندان به‌واسطه قدرت؛ پاسخ‌گویی؛ مقبولیت؛ همدلی؛ و نوآوری در جامعه، در حد قابل قبولی

بوده است و بر اساس مقدار RMSEA در حد قابل قبول است. لذا بر اساس ضریب استاندارد در تحلیل عاملی تأییدی، میزان تأثیر عملکرد ناجا بر سبک زندگی برابر $1/03$ و بر رفتار شهروندی برابر $0/39$ است.

شکل شماره پنج: مدل معادلات ساختاری روابط علی بین متغیرها

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک سازمان امنیتی-اجتماعی که نقش مهمی در تأمین امنیت و آسایش عمومی مردم و مبارزه با عناصر مخل آن دارد در فرآیند می‌تواند با استفاده از ظرفیت‌های خود تأثیر به‌سزایی در مبانی فرعی و جهان‌بینی اسلامی و ارزش‌های بومی ایران که دارای ریشه‌های توحیدی است داشته باشد. در پایان با رویکرد کشف و تحلیل چگونگی هم‌پیوندی بین حوزه‌های درون‌سازمانی و منظومه فکری مقام معظم رهبری (بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی) در حوزه بازساخت سبک زندگی اسلامی-ایرانی با رویکرد آینده‌پژوهی آن می‌تواند راهگشای مؤثری بر ارتقاء آن و آثار سینرژیک حوزه تخصصی باشد. پیشنهادها کاربردی پژوهش به شرح ذیل است:

- رهنمود یک: تلاش غرب در ترویج سبک زندگی غربی در ایران، زیان‌های بی‌جبران اخلاقی و اقتصادی و دینی و سیاسی به کشور و ملت ما زده است. مقابله با آن جهادی همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که در این راستا تقویت و برنامه‌ریزی برنامه‌های فرهنگی

محلات؛ معرفی و تشویق الگوآفرینی دینی مؤثر می‌باشد.

- رهنمود دو: تلاش ابزارهای رسانه‌ای پیشرفته و فراگیر، امکان بسیار خطرناکی در اختیار کانون‌های ضدّ معنویّت و ضدّ اخلاق نهاده است و هم‌اکنون تهاجم روزافزون دشمنان به دل‌های پاک جوانان و نوجوانان و حتّی نونهالان با بهره‌گیری از این ابزارها را به چشم خود می‌بینیم. دستگاه‌های مسئول حکومتی در این باره وظایفی سنگین بر عهده دارند که باید هوشمندانه و کاملاً مسئولانه صورت بگیرد. ایجاد مسجد مجازی با رویکرد تربیت اخلاقی و دینی افراد جامعه جزء راهبردهای پژوهش بوده است.
 - رهنمود سه: تعریف و تبیین سبک زندگی اسلامی بر پایه قرآن و اهل‌بیت تنظیم شود؛ که این رهنمود از طریق آگاهی بخشی و اطلاع‌رسانی در سطح رده‌های سنی و جنسی مختلف در حوزه تخصصی از طریق رسانه‌ها و نشریات، فیلم‌ها و مستندات مورد تأکید تحقیق بوده است.
 - رهنمود چهار: در گام دوم رهبری نگاهی به گذشته، حال و آینده داشته‌اند و در هفت محوری که برای آینده ذکر کرده‌اند با نگاه مثبت و امیدوارانه به شرایط پیش رو می‌نگرند. در این راستا تدوین نقشه استراتژیک عملیاتی سبک زندگی جزء استراتژی‌های تحقیق بوده است.
- نمودار پیش رو جمع‌بندی بایدها و نبایدهای ناجا و پیشنهادها در حوزه توسعه سبک زندگی، نظم و امنیت در افق گام دوم انقلاب اسلامی را مطرح می‌کند.

کتابنامه

- اباذری، یوسف و چاوشیان، حسن (۱۳۸۱). «از طبقه تا سبک زندگی»، نامه علوم اجتماعی، شماره ۲۰.
- اسلامی، علیرضا (۱۳۹۸). «نقش و جایگاه ناجا در تحقق جامعه اسلامی مبتنی بر منظومه فکری امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)»، فصلنامه دانش انتظامی زنجان، سال نهم، شماره ۳۱، تابستان، صص ۷۴-۶۳.
- اسمعیلی گیوی، حمیدرضا؛ سید جلال موسوی خطیر (۱۳۹۷). «شناسایی راهبردهای ارتقای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت»، فصلنامه مدیریت اسلامی، سال ۲۶، شماره ۴، زمستان، صص ۵۱-۷۷.
- اونق، فاطمه (۱۳۹۷). بررسی تأثیر کیفیت خدمات ارائه شده طبق مدل پاراسورامان بر رفتار شهروندی ساکنین مسکن مهر با نقش تعدیلگر سبک زندگی اسلامی، پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت منابع انسانی اسلامی، دانشگاه زنجان، دانشکده علوم انسانی، گروه مدیریت و حسابداری.
- بنائیان سفید، محمد (۱۳۹۶). واکاوی مفهومی سبک زندگی اسلامی - ایرانی از دیدگاه مقام معظم رهبری و دلالت‌های آن بر برنامه درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، معاونت پژوهشی، کارفرما: دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی خطاب به ملت ایران (۱۳۹۷). به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران.
- بیانات در مراسم دانش آموختگی دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی، ۱۳۸۶/۸/۱۶.
- بیانات در دیدار فرماندهان ناجا، ۱۳۹۶/۲/۶.
- بیانات در دیدار فرماندهان نیروی انتظامی، ۹۵/۲/۱۹.
- بیانات در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴/۶/۲۵.
- بیانات در دیدار کارگزاران نظام، ۱۳۸۳/۰۸/۰۶.
- بیانات در دیدار کارگزاران نظام، ۱۳۷۹/۹/۱۲.
- بیانات در مراسم مشترک یگان‌های نظامی استان کرمان، ۱۳۸۴/۲/۱۵.
- بیانات در مراسم فارغ‌التحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی (۱۳۷۲/۰۴/۲۶).
- بیانات در دیدار فرماندهان و اعضای نیروی انتظامی به مناسبت هفته‌ی نیروی انتظامی (۱۳۷۴/۰۴/۲۱).
- بیانات در دیدار با جمعی فرماندهان ناجا (۱۳۷۵/۰۵/۲).
- بیانات در دیدار فرماندهان ناجا (۱۳۸۹/۲/۵).
- بیانات در دیدار وزیر کشور و جمعی از فرماندهان و مسئولان نیروی انتظامی (۱۳۹۰/۰۲/۰۴).
- پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار آیت الله خامنه‌ای، ۱۳۹۱

دیباچی؛ سیدمحمدعلی و مهدی توکل نژاد(۱۳۹۵). «بررسی مؤلفه‌های سبک زندگی دینی از منظر آیت‌الله جواد آملی و امکان بازنمایی آن در رسانه‌های مدرن»، دو فصلنامه پژوهشنامه سبک زندگی، سال اول، شماره دوم، بهار و تابستان، صص ۷-۳۲.

رجب‌نژاد، محمدرضا و حاجی، یحیی و مهدوی طالب، امیر و رجب‌نژاد، سعید (۱۳۹۱). «بررسی سبک زندگی اسلامی از منظر حیات طیبیه در قرآن»، نشریه علمی و پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شماره ۱.

رفیعی، حسن رضا (۱۳۹۴). «نگاهی به مطالبات مقام معظم رهبری از پلیس ایران اسلامی همراه با دیدگاه آسیب شناسانه»، نشریه بصیرت و تربیت اسلامی، صص ۱۰۳-۱۲۷.

فاضل قانع، حمید (۱۳۹۳). سبک زندگی بر اساس آموزه‌های ایرانی اسلامی، اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه.

کاویانی، محمد (۱۳۸۸). «تربیت اسلامی، گذر از اهداف کلی به اهداف رفتاری»، مجله پژوهش‌های میان‌رشته‌ای قرآن کریم، شماره سوم، صص ۱۴-۲.

کاویانی، محمد (۱۳۹۱). سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش آن، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
کجباف، محمد و سجادیان، پریناز و کاویانی، محمد و انوری، حسن (۱۳۹۰). رابطه سبک زندگی اسلامی با شادکامی در رضایت از زندگی دانشجویان شهر اصفهان، فصلنامه روانشناسی و دین، س چهارم، ش چهارم، صص ۶۱-۷۴.

گیبینز، جان آر؛ و ریمر، ب (۱۳۸۱). سیاست پست مدرنیته، ترجمه منصور انصاری، تهران: گام نو
مقیمی، سیدمحمد (۱۳۹۷). «بیانیه گام دوم انقلاب، رهنامه پیشرفت ایرانی اسلامی»، فصلنامه مدیریت اسلامی، سال ۲۶، شماره ۳.

میرمدرسی، سید موسی (۱۳۸۰). جامعه برین جستاری در جامعه مدنی و جامعه دینی، قم: بوستان کتاب.
یاراحمدی خراسانی، مهدی (۱۳۹۲). مفهوم شناسی بصیرت در مکتب عاشورا، قابل دسترس در سایت

مدیریار، آدرس: <http://www.modiryar.com>